ושניהם לא למדוה אלא מסוטה *רבנן סברי כי סוטה מה סוטה ספק היא ועשאה כודאי הכא נמי ספק ועשאה כודאי אי מסוטה אימא כי סוטה מה סוטה ברה"ר טהור הכא נמי ברה"ר טהור הכי השתא התם משום סתירה הוא וסתירה ברה"ר ליכא הכא משום חסר הוא מה לי חסר ברה"ר מה לי חסר ברה"י וכי תימא הא כל ספק טומאה ברה"ר טהור כיון דאיכא תרתי לריעותא כודאי טמאה דמי ורבי שמעון סבר כי סוטה מה סוטה ברה"ר טהור הכא נמי ברה"ר טהור אי מסוטה אימא כי סוטה מה סוטה ברה"י טמאה ודאי הכא נמי ברה"י טמאה ודאי הכי השתא התם יש רגלים לדבר שהרי קינא לה ונסתרה הכא מאי רגלים לדבר איכא ואי בעית אימא היינו טעמא דרבי שמעון גמר סוף טומאה מתחלת טומאה מה תחלת טומאה ספק נגע ספק לא נגע ברה"ר טהור אף סוף טומאה ספק טבל ספק לא טבל ברה"ר טהור ורבנן הכי השתא התם גברא בחזקת טהרה קאי מספקא לא מחתינן ליה לטומאה הכא גברא בחזקת טומאה קאי מספקא לא מפקינן ליה מטומאתו ומאי שנא ממבוי *דתנן השרץ שנמצא במבוי מטמא למפרע עד שיאמר בדקתי את המבוי הזה ולא היה בו שרץ או עד שעת הכיבוד התם נמי כיון דאיכא שרצים דגופיה ושרצים דאתו מעלמא כתרתי לריעותא דמי ואב"א היינו טעמא דשמאי הואיל ואשה מרגשת בעצמה והלל כסבורה הרגשת מי רגלים היא ולשמאי האיכא ישנה ישנה נמי אגב צערה מיתערא מידי דהוה אהרגשת מי רגלים והאיכא שוטה מודה שמאי בשוטה הא כל הנשים קתני כל הנשים פקחות וליתני נשים לאפוקי מדרבי אליעזר דא"ר אליעזר *ארבע נשים ותו לא קמ"ל כל הנשים והאיכא כתמים לימא תנן כתמים דלא כשמאי אמר אביי מודה שמאי בכתמים מ"ט בצפור לא נתעסקה בשוק של טבחים לא עברה האי דם מהיכא אתי (א) אי בעית אימא היינו טעמיה דשמאי דאם איתא דהוה דם מעיקרא הוה אתי והלל כותלי בית הרחם העמידוהו ושמאי כותלי בית הרחם לא מוקמי דם (א) משמשת במוך מאי איכא למימר אמר אביי מודה שמאי במשמשת במוך רבא אמר מוך נמי אגב זיעה מכוויץ כוויץ ומודה רבא במוך דחוק ומאי איכא בין הני לישני להאיך לישנא

איכא

(א) [עי' תוס' כתובות נד: ד"ה שלא וכו']

ועשאה כודאי. שאסורה לבעלה עד שתשתה: סוטה ברשות הרבים טהורה. אין רשות הרבים מקום סתירה: רגלים לדבר. סימן טומאה איכא: שהרי קינא לה ונסתרה. שאמר לה אל תסתרי עמו ונסתרה: מאי רגלים לדבר איכא. דליכא חסר מקודם לכן דילמא השתא הוא דחסר וש"מ דקסבר ר' שמעון בשאר ספק טומאה דעלמא נמי ברה"י תולין דהא אין רגלים לדבר: ואיבעית אימא. אי מסוטה גמרי רבנן הוה להו למימר ברה"ר טהור אלא לאו מסוטה מצינן למגמר דתחלת טומאה איתקש לסוטה סוף טומאה לא איתקש ואם כן מאי טעמא דרבי שמעון למיטהר ברה"ר: גמר סוף טומאה. דהיינו טבילה מתחלת מגע הטומאה: ומאי שנא ממבוי. לשמאי פריך: מטמא למפרע. כל טהרות שנעשו במבוי: עד שיאמר. עליו אדם באותו היום בדקתי ושוב אינו מטמא מאותו היום ולמפרע אבל עד אותו יום הוא מטמא: או עד שעת הכיבוד. אבל טהרות דקודם כיבוד טהורין דחזקת ישראל בודקין מטלטליהן בשעת כיבודיהן ואי הוה בההיא שעתא הוה מישתכח אבל טהרות דלאחר כיבוד טמאות מספק שמא לאחר כיבוד מיד נפל: מרגשת. שנט"ר בלע"ז. כלומר יודעת בעצמה כשיוצא דם ממנה והא מדלא הרגישה מאתמול ודאי השתא בבדיקת עד נפק: והא איכא שוטה. שאינה מבינה להרגיש: לאפוקי מדר' אליעזר. במתני' היא לקמן (דף ז.): והא איכא כתמים. הרואה כתם דקיימא לן לקמן (דף ט.) מטמאה למפרע עד שתאמר בדקתי חלוק זה ולא היה בו כתם או עד שעת כבוס ולא אמרינן אי נפיק מגופה הוה מרגשת: לימא תנן כתמים דלא כשמאי. דכיון דלאמר אשה מרגשת אמאי טמאה לימא לאו מגופה הוה הואיל ולא הרגישה: בצפור לא נתעסקה. דלימא אדם צפור הוא דאמר התם תולה בכל דבר שהיא יכולה לתלות בפ' הרואה כתם (לקמן נח:): משמשת במוך. ממלאה אשה אותו מקום מוכין לספוג את הזרע שלא תתעבר ואינה נוטלתו משם אלא בשעת הצורך ושמא מוך העמיד את הדם. ג' נשים משמשות במוך קטנה מעוברת ומניקה: מכוויץ כוויץ. ויש מקומות לדם לצאת: כוויץ. דשריי"ט בלע"ז: בין הני לישני. אשה מרגשת ומעיקרא הוה אתי: להאיך לישנא. העמד אשה על חזקתה:

לאביי

ושניהם לא למדוה אלא מסוטה · תימה דהא רבנן מטמאין אף ברה"ר משום דהוי תרתי לריעותא אם כן לא הוי ספק ולא שייך זה לסוטה מידי וכן בחבית דהוי ודאי טבל לרבנן דומיא דמקוה הא לא גמרינן מסוטה אלא טומאה ורבי שמעון נמי דגמר חבית מטומאה הא לא שייך מידי לסוטה ואומר ר"ת דלא קאמר הכי אלא לפרש דלא תקשי להו מסוטה *וטעמא דרבנן משום דהוי תרתי לריעותא והוי ודאי ולא ספק ולרבי שמעון הוי ספק דלית ליה טעמא דהרי חסר לפניך דהשתא הוא דחסר וכנגד העמד מקוה בחזקת שלם איכא למימר העמד טמא על חזקתו ולכך ברה"י תולין מידי ואע"ג דלא ילפינן מסוטה ולכך בחבית נמי ספק אבל ברה"ר מטהר אע"ג דליכא חזקה דמסוטה ילפינן כדפי' לעיל (ב) ובכל ספק טומאה אית ליה ברה"י תולין: **גמר** סוף טומאה מתחלת טומאה · תימה דשפיר קאמרי רבנן דהתם איכא חזקת טהרה *וי"ל דגמר מתחלת טומאה היכא דליכא חזקת טהרה כגון ההיא דתינוק דפ' בתרא דקדושין (ג) (דף פ.) דאיכא רוב תינוקות מטפחין כנגד חזקת העיסה ואינו רוב גמור והוי פלגא כנגד החזקה ואינו היה בה דעת לישאל מן התורה היה ברה"י טמא גמור וברה"ר טהור גמור דגמרינן מסוטה ורבנן התם איכא חזקת טהרה פי' כנגד רוב טיפוח והוי ספק וגמרי מסוטה לטהר ברה"ר אבל הכא גברא בחזקת טומאה והוי תרתי לריעותא והוי ודאי: **השרץ** שנמצא במבוי · לשמאי פריך דמטהר לגמרי: **ושרצים** דמעלמא · וא"ת היכא דקתני התם שנמצא בחלוקה מטמא למפרע עד שאמר בדקתי את החלוק ולא היה בו כתם או עד שעת הכבוס מאי איכא למימר דהתם ליכא למימר דאיכא דם מגופה ומעלמא דמשום דם דמעלמא אינו טמא אלא חלוק ולקמן בפרקין (דף ו:) נמי אמרינן הרואה כתם מקולקלת למנינה וי"ל דהואיל ואם הכתם יבש הוא ע"כ טמאה למפרע ופעמים נמי אף כששואל לא מוכיח דלא אתא השתא אלא על ידי שחייה או ע"י ריקוד כדאמר בהרואה כתם (לקמן נז:) לא פליג רבנן בכתמים: **ואיבעית** אימא טעמא דשמאי הואיל ואשה מרגשת בעצמה · נראה דלהאי לישנא נמי צריך טעמא דהעמד אשה על חזקתה דאל"כ כי קאמר מודה שמאי בשוטה וכן מודה שמאי במוך וכי יטמאנה למפרע אף לחולין והלא כל הנשים דיין שעתן לחולין אף להלל אלא הכי טעמי' לא איצטריך אלא כי היכי דלא נעבד סייג בקדשים*:

ומיהו לפי זה לא אתיא הא דאמר לקמן משום סייג לרבנן כיון דאיכא טעמא דאם איתא דהוה דם הוי לא הוי אלא סייג ואמאי טעמא דהרגשה אלא אף בשוטה לחולין · נ"י:

מרגשת בעצמה · פי' כשנעקר דם מן המקור ומדלא הרגישה עד עכשיו השתא הוא דאתאי ולא"ה וכי בדקה עצמה ומצאה טמאה ולא הרגישה מאי [טעמא דשמאי נימא כמו שלא הרגישה עכשיו כך נימא שמא נעקר מאתמול ולא הרגישה] וי"ל דלא פליג רבנן אהיל ורוב פעמים מרגשת דהא לטעמא דאם איתא דהוה דם מעיקרא הוה אתי שוכבת לפרקיד מאי איכא למימר אלא לא פליג רבנן והא דקאמר מודה שמאי בשוטה ובמוך משום דהנהו תלוקות משאר נשים ולא שייך למימר בהו לא פליג רבנן ורש"י פירש מה שעכשיו לא הרגישה כסבורה הרגשת עד הוא וקשה מאתמול נמי נימא הא דלא הרגישה אם שמשה כסבורה הרגשת שמש הוא ואמאי מטהרין למפרע אלא שמאי לית ליה דלעולם אשה מרגשת ואינה חוששת בהרגשת עד ושמש כמו שאינה חוששת בהרגשת מי רגלים: **מודה** שמאי בשוטה · ואם תאמר והא אין בו דעת לישאל וי"ל כגון אדם שנגע בה ורוצה לעסוק בקדשים והוא אדם יש בו דעת לישאל:

והא איכא כתמים · פירוש לשמאי דלית ליה טעמא דהרגשה לטהר אף בקדשים היה לנו לטהר כתמים אפי' מכאן ולהבא דלית לן למימר כיון דלא הרגישה ודאי מעלמא אתי כדאמר (לקמן דף ס.) גבי תינוקת שלא הגיע זמנה לראות אפילו סדינין שלה מטלטלין בדם אין חוששין .לה אומר בשוק של טבחים עברה ולאו אדעתה אבל להלל לא קשה כיון דליכא ברור לו טעמא דהרגשה לטהר בקדשים אין לנו לתלות בכתמים וטמא דמעלמא אתי אפילו לחולין דרגלים לדבר הוא דמגופה אתי אפילו למפרע:

איכא

גליון הש"ס

תוס' ד"ה גמר וכו' וי"ל דגמר מתחלת טומאה וכו' כגון ההיא דתינוק וכו' ואינו היה בה דעת [illegible] לעמוד [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] משום [illegible] [illegible] גם [illegible] [illegible] [illegible] מתחלת טומאה [illegible] די"ס לא מוקמי [illegible]:

(א) גמ' ואיבעית אימא [illegible] : (ב) תוס' ד"ה [illegible] כדפרישית לעיל ד"ב ע"ב ד"ה וכלל : (ג) ד"ה גמר וכו' דפרק בתרא דקדושין [illegible] ע"ש [illegible] סמוך [illegible] :

[ועי' תוס' קדושין פ. ד"ה ובמיטה]

[ואיבעית אימא היינו טעמא דר"ש גמר סוף טומאה מתחלת טומאה · [illegible] [illegible] היכא למימר אי מה תחלת טומאה ברה"י [illegible] [illegible] דלא גמרינן מסוטה [illegible] סוף טומאה · [illegible] [illegible] דר"ש כל ספק טומאה ברה"י תולין ולא גמרי' מסוטה לטומאה ודאי דהתם יש רגלים לדבר [illegible] [illegible] [illegible] גמר מתחלת טומאה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] טומאה [illegible] [illegible] [illegible] גמרינן מסוטה לטומאה ודאי ברה"י דלא דמי לסוטה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ברה"י וברה"ר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] דלא גמר מסוטה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ברה"י תולין וברה"ר [illegible] [illegible] גמרינן סוף טומאה מתחלת טומאה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] בין ברה"י ודאי טמא · [illegible] מהר"ץ]:

תוספי הרא"ש

כודאי טבל אע"ג דלא שייך ביה למילף מסוטה · ור' שמעון נמי דמטהר חבית ומקוה ספק אין זה [illegible] ספק סוטה אלא מסברא דחשיב תרתי לריעותא ספק דחבית לא שייך למילף מסוטה ומפרש ר"ת דשניהם לא למדוה אלא מסוטה לאו דוקא קאמר אלא דלא קשיא להו דין סוטה · ופי' ר' שמעון הוא דיליף רשות הרבים מסוטה כיון דחשיב ליה ספק יליף מסוטה לטהר ברשות הרבים אבל רשות היחיד לא יליף מסוטה לטמא ודאי משום דשאני סוטה משום דאיכא רגלים לדבר · ולישנא דחוק · וי"ל דאיצטריך למילף חבית ומקוה מסוטה דאי לאו דאשכחן בשום דוכתא דעשה הכתוב ספק כודאי לא הוה מיקל לשרוף ברשות היחיד ובחבית לבטל התרומה לגמרי משום תרתי לריעותא ור' שמעון נמי לא הוה מטהר ברשות הרבים כיון דאיכא חזקה כנגד חזקה אי לאו דיליף מסוטה : **הכא** מאי רגלים לדבר איכא · פרש"י דסבר ר' שמעון בשאר ספק טומאות דעלמא נמי ברשות היחיד תולין תימה דלא משתמע לן בכולה תלמודא דפליג ר' שמעון בתחלת טומאה · ויש מפרשים דבתחלת טומאה מודה ר' שמעון דהלכתא גמירי לה מסוטה כדאיתא בפ"ק דחולין [דף ט ע"ב] וכי תימא השתא בתחלת טומאה טורחין בספק טומאה לא כ"ש הא קי"ל אין דנין קל מהלכה הלכך בסוף טומאה אמר ר"ש תולין כיון דאיכא לתלות להקל כמו להחמיר דודאי חסר לפניך לא חשיב לר' שמעון ריעותא ולא יתכן האי פירוש' דע"כ הלכתא גמירי לה לאו דוקא שהוא הלכה למשה מסיני דהא בטומאה בפ' כשם יליף לה מק"ו · וי"ל דהאי ק"ו פריכא הוא דקאמר התם ומה סוטה שלא עשה בה שוגג

כמזיד

כה; סוטה ספק היא ועשאה כודאי לאוסרה על בעלה עד שתשתה אע"ג דמן הדין מותרת לבעלה דאוקמה בחזקת צדקת ואע"ג דנסתרה לא נבעלה אלא גזירת הכתוב להוציאה מחזקתה ולאוסרה מספק: **אי** מה סוטה ברשות היחיד טמאה ודאי הכא נמי ברשות היחיד טמאה ודאי הכא משמע דכל ספק טומאה ברשות [היחיד] הוי ודאי וקשה מהא דאמרינן בנזיר שני נזירים שאמר להם אחד ראיתי שנטמא אחד מכם שניהן מביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה ופריך אינהו תרי ודאי דקאי בגייהו דאיכא תלתא והוי ספק טומאה ברשות הרבים ויביא [כל אחד] קרבן טהרה דספק טומאה ברשות הרבים ספיקו טהור ומשני באומר ראיתי טומאה שנזרקה ביניהם אלמא תקשי ליה וי"ל ספק טומאה ברשות היחיד ויביא [כל אחד] קרבן טומאה דהא ספק טומאה ברשות היחיד הוי ודאי טמא כדמסקנא הכא אבל אי אמרינן תולין הוה ניחא וי"ל דלעולם כל ספק טומאה ברשות היחיד ודאי טמא והאי דלא מייתי תרווייהו קרבן טומאה משום דלא ילפינן מסוטה אלא דבר שאיפשר להיות כן כגון שאיפשר שנטמאת בשעת סתירה אבל הך דשני נזירים כיון דודאי אחד מהן טהור לא ילפינן מסוטה להחשיבם שניהן ודאי טמאין לחייב כל אחד ואחד קרבן טומאה אלא גמרי' מסוטה לאפוקינהו מחזקתייהו וספק טמאים הוו וא"ת א"כ מאי פרי' מעיקרא דרשות הרבים הוי וכל אחד יביא קרבן טהרה הא אי איפשר להיות ששניהם טהורין וכי האי גונא לא ילפינן מסוטה לטהר שניהן ברשות הרבים וי"ל דהא דמטהרינן ספק טומאה ברשות הרבים לאו מסוטה ילפינן דבלאו סוטה אית לן לאוקמי כל חד וחד בחזקת טהרה כדאמרי' בשמעתין כי אמרינן העמד דבר על חזקתו כגון ספק נגע ספק לא נגע אלמא מכח חזקה מטהרי' והא דאמרי' בפ"ק דחולין דספק טומאה ברשות הרבים הלכתא גמירי לה מסוטה והיינו היכא דהוי פלגא ופלגא דליכא חזקת טהרה כי ההיא דפרק כיסוי הדם גבי תינוק שנמצא בצד העיסה דאמרינן רוב תינוקות מטפחין ומיעוט אין מטפחין ועיסה זו בחזקת טהרה עומדת סמוך מיעוטא לחזקה ואיתרע ליה רובא · וכי האי גונא חשיב ליה פלגא ופלגא פרק בתרא דיבמות ואמרינן עלה פרק כיסוי הדם אם אמרו ספק טומאה לטהר יאמרו ספק איסור להתיר ומה לי ספק טומאה מה לי ספק איסור' אלא היינו טעמא משום דספק טומאה ילפינן מסוטה ואע"ג דהתם בדבר שאין בו דעת לישאל איירי ה"ה ברשות הרבים וא"ת היכי ילפינן מסוטה לטהר ברשות הרבים בפלגא ופלגא דליכא חזקת טהרה דלמא שאני סוטה דאית לה חזקת טהרה · וברשות היחיד דוקא הוא דגלי לן קרא דטמאה ולא אזלינן בתר חזקה ומינה ילפינן בעלמא ספק טומאה ברשות היחיד אבל ברשות הרבים אוקמה אדינא וכיון דליכא חזקת טהרה לוקמיה אדינא לטמאות מספק וכי תימא דברשות הרבים נמי איתרע [קינא]([חזקתה]) שהרי קינא לה ונסתרה · הא אמרינן לקמן בשמעתין דסתירה ברשות הרבים ליכא · וי"ל דברשות הרבים נמי איתא סתירה קצת כגון באפילה ובקרן זוית · ואפי' הכי לא אסר רחמנא אלא ברשות היחיד · שדרך הוא ליסתר שם אלמא ברשות הרבים אע"ג דאיתרע חזקת שריא · וא"ת כיון דחשבינן סוטה כפלגא ופלגא משום דאיכא רגלים לדבר · א"כ כל ספק טומאה ברשות היחיד [illegible] לטהר ולא נילף מסוטה אלא היכא דאיכא רגלים לדבר וי"ל נהי דאיכא רגלים לדבר והוי כמו פלגא ופלגא מ"מ אית לה חזקת טהרה ואפקה קרא מחזקתה ועשאה כודאי ה"ה נמי לספק טומאה מפקינן ליה מחזקתיה אע"ג דליכא רגלים לדבר ומ"מ ספק טומאה [ברה"ר] היכא דהוי פלגא ופלגא אי לאו דילפינן מסוטה לטהר הוה מספקינן כיון דהחמיר קרא ברשות היחיד לטמאות אפי' היכא דאיכא חזקת טהרה הוה מספקינן ברשות הרבים היכא דהוה פלגא ופלגא : **הכא** מאי רגלים לדבר איכא · תי' מאי האי דקאמר ושניהם לא למדוה אלא מסוטה הא לא ילפינן [illegible] מידי דהא רבנן מטמאו אפי' ברשות הרבים ושאני דאיכא תרתי לריעותא חשיב ליה כודאי טומאה וכן בחבית חשיב ליה

כודאי

לעזי רש"י   שנט"ר [שנטי"ר]. לחוש, להרגיש.   דשריי"ט [דישטריי"ט]. מתכווץ (או מכווץ).